

gemanifesteerd heeft. Ik had beter gedaan te zeggen, een gedeelte der burgerwacht. Gisteren, heb ik zelf 59 wachten gezien, voor het paleis geplaatst, die de kolf hunner geweren in de hoogte staken en kreten uitten,

Een gedeelte der burgerwacht is maar plichtig, ik heb geen zins het gansche korps willen beschuldigen want zij telt vrienden der orde en partijgangers der plicht

STEMMEN RECHTS. De sluiting!

M. COOMANS. Ik kan de aanvallen, waarvan ik het voorwerp geweest ben, niet laten voorbijgaan, zonder te protesteeren. Ik heb den koning geen zins blootgesteld. De eerste die dit gedaan heeft is de burgemeester van Brussel, in zijne beruchte redevoering op het banket, en voor hen die men de bloem der burgerij noemt. M. Anspach heeft verzekerd dat de koning..... (Gerucht.)

M. PIRMEZ (beroep op het reglement). De Kamer kan de daden van den koning op zulke wijze niet bespreken; bestaat er een verantwoordelijk ministerie? (Gerucht.)

M. DE VOORZITTER. Het is waarlijk onnoodig deze beraadslaging voort te zetten. (Ja! Ja!) Het is beter dat de Kamer verdaagd worde. Ik raad dus de sprekers aan van het woord af te zien.

M. COOMANS. Veroorloof mij, M. de voorzitter ik weet wel dat wij op heete kolen zitten; maar is M. Anspach onschendbaar? Ik begrijp dat de menigte ontroerd was, na dat men plechtig verklaard heeft dat het ministerie, tijdens de benoeming van M. de Decker, het koninkschap geschonden had. (Gerucht.)

De koning heeft de ootereende hulde niet verdiend, welke M. Anspach hem gegeven heeft. (Onderbreking.)

M. ANSPACH. Ik vraag dat M. Coomans zijn woord intrekke.

M. COOMANS. Het zij zoo; ik trek het in, maar ik hou vol en daarmede verdedig ik de Kroon, dat de koning eenen maatregel die hij, zooals men zegde, zoo krachtadig afkeurde, niet heeft kunnen teekenen. (Lange onderbreking.)

TALRIJKE STEMMEN. De sluiting!

M. COOMANS. Ik eindig met te protesteeren dat ik ooit de schending onzer grondwet gewild heb, die, volgens mijn gedacht, kon verbeterd worden.

Aangezien het verlangen der Kamer, verdaag ik tot later de andere belangrijke opmerkingen die ik aan te bieden heb.

TALRIJKE STEMMEN. De sluiting!

M. DE VOORZITTER. De beraadslaging is gesloten.

De Kamer wordt tot eene aanstaande bijeenroeping verdaagd.

De zitting wordt ten 4 1/2 ure gegeven.

Denkwijze der Dagbladen.

Men leest in het *Fondsblad*:

De koning, bukkende voor het straatrapule, dat is de neêrlaag van het koninkdom en de erkenning des gezags van den oproer. Wij begrijpen niet dat dergelijke stap is kunnen gedaan worden. De omgeving van Z. M. moet dan wel uitnemend slecht zijn?

De *Bien Public* van Gent, zegt in een goed geschreven artikel, dat de koning eene fout heeft begaan, waarvan de gevolgen voor land en dynastie overgroot kunnen zijn.

De *Liberal* van Namen, zegt dat niet alleen de katholieken, maar al de wezenlijke liberalen en die niet aan de doctrinaire partij hangen, de oplossing zullen betreuren die de koning aan de kwestie geeft. Het is niets minder dan de abdikatie van het gezag voor den belachlijksten oproer die ooit bestaan heeft.

De *Onafhankelijke* van Hasselt drukt zich alzoo uit:

Wij vernemen met de smartelijkste verrassing dat Z. M. de Koning het Ministerie komt af te zetten. Gelijk het M. Jacobs in de Kamer der volksvertegenwoordigers had aangekondigd, zijn zij tot den laatsten oogenblik standvastig en moedig op hunnen post gebleven totdat zij van wege den Koning onderdrukt zijn geworden dat er geene verstandhouding meer bestaat tusschen hen en de kroon.—Deze oneenigheid komt hieruit voort dat de raadsheren der kroon de wettelijkheid wilden geëerbiedigd hebben en dat Zijne Majesteit zich te zwak gevoeld heeft om de muiterij te trotseeren en tegen te komen. Eere zij hun! Moedig en onverschrokken hebben zij hunnen plicht vervuld. Alwie de orde bemint moet hun hulde brengen, eerbied en erkentenis. Het vaderland is hun dan verschuldigd, en zoo onze nationaliteit moet deze droevige schipbreuk der wettelijkheid overleven, dan zullen zij nogmaals den eerepost hernemen welke zij nu tegen hunnen dank genoodzaakt zijn te verlaten. Voortaan zal het de taak wezen van de groote en vaderlandslievende partij der bewarende gezindheid, aan oproeren en muiterijen hoofd te bieden en tegen den wil van sommigen, den wil des volks in te roepen. Door een sterke en machtige organisatie, door eene moedige en onbedwongen levendigheid, voortkomende uit een diep gevoel van plichtbetrachting, zal de katholieke partij op de hoogte blijven van hare edele en gewichtige zending. Onze nationale instellingen zullen door haar gered worden bij den kreet van: "Leve België, leve België vrij en onafhankelijk."

Wij vernemen met genoegen dat geen lid der majoriteit genegen is om eenige verantwoordelijkheid te nemen over het gebeurde. In eene vergadering, deze morgen gehouden, is er met eenparige stemmen beslist geworden dat het tegenwoordig ministerie moest gehandhaafd worden. Men wilde zelfs niet de veronderstellingen voorzien dat de Ministers konnen verzonden worden. Gisteren avond slechts toen de Kamers vernamen wat er gaande was, hebben zij eenparig besloten het bewind niet in handen te geven van hunne tegenstrevers welke den opstand bewerkt en voorgestaan hebben.

De *Union* van Parijs, sprekende over eene ontbinding der Kamers in België, waarover de doctrinaire dagbladen razen; zegt het volgende: "Moest dit zijn, het zouden de leden des kabinetts niet zijn, maar veel de koning, die den genade-slag geven zou aan het grondwettelijk bestaan van België."

Men leest in den *Postrijder* van Tongeren.

Wij hebben tot het laatste oogenblik gehoopt dat de koning zou weerstaan aan het straatgeschreeuw en door ernstige en strenge maatregelen de onbeduidende onlusten van Brussel zou weten uit te maken.

Wij hebben slecht geoordeeld. De koning geeft toe! Hij dankt zijne ministers af.

Nu zullen de oproerlingen zeker voldaan zijn.

Maar het land, dat eene katholieke meerderheid naar de Kamer gezonden heeft, zal dat ook voldaan zijn?

Eer aan de katholieke ministers! Zij zijn op hunnen gevaarlijken post gebleven, ofschoon het tegen hun alleen was dat den oproer woedde. Thans treden zij van het ministerie af, niet omdat zij toegeven aan den liberalen oproer, maar omdat de koning goetvinder eerder naar het liberaal gehuil te hooren dan naar de meerderheid van het wettig land.

Wij kunnen ons bedriegen, maar wij gelooven dat die gebeurtenis een harde slag is voor onze instellingen.

Wat zal er nu gebeuren? Een nieuw ministerie moet aangesteld worden. Volgens alle recht en rede kan het niets anders zijn dan een katholiek ministerie. Inderdaad, de liberalen kunnen niet aan het roer komen, terwijl zij in de twee Kamers de meerderheid tegen zich hebben. En hoe wil men dat een ander katholiek ministerie opkome, indien onder het eerste het beste voorwendsel het straatrumoer de wet moet geven? Zal men morgen niet tegen het nieuw katholiek ministerie het zelfde plan uitvoeren waarvoor de koning gisteren heeft moeten achteruit gaan? En indien de koning op zulke droevige manier de speelbal wordt der volksdriften, wat zal er dan komen van het koninklijk gezag? De straatlawijmakers zullen de wet geven, de koning zal zich telkens moeten voor hun neerbuigen.

Dat zal een schoon Belgiëkske geven!

De *Liberté* zegt: De koning heeft zijne ministers weg gezonden als lakeien. Indien de rechterzij zich morgen niet republikeinsch verklaart, is het gedaan met katholieke denkwijs (!) De linkerzij door haren bijval zelf, aan den oproer verschuldigd, houdt op grondwettelijke partij te zijn. Leopoldus, tweede van dien naam, koning der Belgen, heeft het recht van revolutie-maken geproklameerd!

Men leest in het *Vlaamsch Land*: De orde is onder de voeten der oproerlingen gepletterd. De constitutie is door het gespuis overmeesterd.

De beslissing van het kiezerskorps is vernietigd, de meerderheid der Kamer is onder de voogdij der brusselsche lawijmakers geplaatst.

't Is eene zware verantwoordelijkheid welke de koning op zich getrokken heeft, en het ergste is dat hij het deed zonder iemand te hebben die de verantwoordelijkheid op zich nam van eene daad waarvan de gevolgen zoo verschrikkelijk kunnen wezen.

Wij zijn er zeker van, de beslissing des konings zal geheel het land door een pijnlijken indruk verwekken, en men zal vragen wat er van België geworden zal, nu dat de straatschenderij een van de machten des Staats geworden is?

Wat ons betreft, wij hebben alles gedaan wat mogelijk is om die uiterste daden te beletten; maar nu de driften de overhand hebben behaald, zal het niet meer mogelijk zijn deze af te wenden van het bestuur der staatszaken. Tweemaal, in 1857 en in 1871, heeft men het schuim der straat meester gelaten, en eenieder kan het gevaar besciften dat er uit voortvloeiende zal.

Men leest in de *Patrie* van Parijs:

"Bij al deze soort van zaken is er iets wat men ziet en iets wat men niet ziet. De uitersting ziet men: niet de verborgen drijfveeren. Nu schijnt het uitgemaakt te zijn, dat vreemde invloed

— laten wij de zaak naar noemen bij haar naam, de hand van von Bismark, de aanstoker is van deze onlusten (te Brussel). Deze onderstelling verkrijgt zeer veel grond, wanneer men andere gebeurtenissen overweegt. Pruisen, niemand die het niet weet, heeft op dit oogenblik er belang bij aan Engeland bekommernis te geven naar de zijde van Antwerpen. Daarbij komt dat sedert lang de liberale partij in België staat onder den invloed, bijna onder de leiding van von Bismark, en gedurende den oorlog heeft men gezien hoe het orgaan des heeren Frère-Orban, met bijna pruisischen iever, zich aan Frankrijks belangen vijandig toonde. Ten slotte is bekend dat von Bismark overal, in België zoowel als in Duitschland, de verklaarde tegenstander is der konserwatieven en der katholieke geestelijkheid. Hoe meer geschillen er zijn rondom het vereenigde gansch militaire Duitschland, des te grooter zal von Bismark de kracht en de veiligheid van Pruisen zien worden.

De *Patrie* van Parijs hekelt in een ander nummer en in erge woorden de handelwijs van hooger hand. 't Blad zegt, dat men aan 't straatrumoer, de grondwet, de wet der meerderheid en het parlementaire leven heeft opgeofferd. Het blad beschuldigt het hof verder Pruisische strekkingen te hebben en echter zegt het blad, " 't gevaar zal van Duitschland, niet van Frankrijk komen. " Wat de burgerwacht betreft, zij deed wat haar gewoon ambacht is; zij hielden met de anderen en altijd gered om den oproer te ondersteunen. De zedelijkheid van dit avontuur is, dat de grondwet veel geleden en de herberg veel gewonnen heeft.

Sprekende van de oproeren, die te Brussel hebben plaats gehad, zegt de Brusselsche briefschrijver van de *Gazette de Liège*, het volgende:

Indien men voortaan nog konde twijfelen dat de revolutionnaire beweging te voren gesmeed was, zou het genoeg zijn om er een klaar bewijs van te geven door de getuigenis zelve der oproermakers in te roepen: er zijn personen die bekend hebben de eene 2 fr., de andere 3 fr., nog andere 5 fr. ontvangen te hebben om ruiten te breken. Men heeft in de straat Joseph II, gedurende eenen aanval van de gendarmerie, eenen oproermaker hooren roepen: *Ik wil liever 5 fr. missen, dan mijn leven in gevaar te stellen.*

En 't is voor eene zulkdanige beweging, dat men zou moeten achteruitwijken? 't Is onmogelijk. Dit zou de godsklop van het tegenwoordig gouvernement zijn.